

Sygn. akt: III U 1373/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 05 grudnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. do SO Monika Obrębska
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Małgorzata Bednarek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 05 grudnia 2013r. w O.

sprawy z odwołania J. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

z dnia 31.07.2013r. i 27.08.2013r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznaje J. T. prawo do emerytury począwszy od 14.08.2013r.;
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

W dniu 16.07.2013r. J. T. złożył w Oddziale ZUS w P. wniosek o ustalenie uprawnień do wcześniejszej emerytury.

Po rozpoznaniu tego wniosku decyzją z dnia 31.07.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił J. T. prawa do tego świadczenia uznając, że nie udowodnił on wymaganego 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

J. T. decyzję powyższą zaskarżył, wnosząc od niej odwołanie. Do odwołania załączył świadectwo pracy z tytułu zatrudnienia z (...) i wniósł o ponowne rozpoznanie jego wniosku.

Po ponownym rozpoznaniu wniosku z uwzględnieniem nowego dowodu w postaci świadectwa pracy, decyzją z dnia 27.08.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. ponownie odmówił J. T. prawa do tego świadczenia uznając, że w dalszym ciągu nie udowodnił on wymaganego 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. ZUS wskazał, że po uwzględnieniu przedłożonego świadectwa pracy z dnia 06.08.2013r., wystawionego przez (...) S.A.

w G. Zakład w W., odwołujący zgromadził, zamiast wymaganych 15 lat – jedynie 14 lat, 2 miesiące i 21 dni okresów pracy w szczególnych warunkach.

J. T. również tę decyzję zaskarżył, wnosząc od niej odwołanie. W uzasadnieniu odwołania podniósł, że nie ma możliwości przedłożenia prawidłowego świadectwa pracy za okres pracy w Z. W., gdyż zakład pracy już nie istnieje.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że J. T. nie spełnia warunków do przyznania wcześniejszej emerytury, o których mowa w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż nie posiada wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. ZUS nie uznał bowiem, jako okresu pracy w szczególnych warunkach, okresu zatrudnienia w (...) W. od 14.11.1974r. do 03.03.1984r., ponieważ w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z 23.05.2002r., charakter pracy nie został określony ściśle według wykazu, działu i pozycji Rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983r.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił i zważył, co następuje:

Odwołania J. T. są zasadne i zasługują na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że podstawą do ubiegania się przez odwołującego o prawo do emerytury jest art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227 ze zm.) w zw. z §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), gdyż urodził się on 14.08.1953r. Zgodnie z tymi przepisami prawo do emerytury przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po 01.01.1949r., jeżeli:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego lub złożył wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa,
- w dniu 01.01.1999r. udowodnił 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Zasadniczo okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy (tak: § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r.). Zgodnie jednak z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego możliwe jest wykazywanie okoliczności, od których zależy nabycie uprawnień, w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń wszelkimi dowodami (wyrok SN z dnia 06.09.1995r., II URN 23/95, OSNP 1996/5/77, wyrok SN z dnia 02.02.1996r., II URN 3/95, OSNP 1996/16/239).

ZUS na podstawie przedłożonej dokumentacji uznał ostatecznie odwołującemu okres pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 14 lat, 2 miesiące i 21 dni z tytułu zatrudnienia w (...). Zakwestionował natomiast z przyczyn formalnych przedłożone świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z tytułu zatrudnienia w (...) W..

Na okoliczność wykonywania w (...) W. (wcześniej (...) W.) pracy w szczególnych warunkach, J. T. przedstawił świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 23.05.2002r. (vide k. 7 akt rentowych), z którego wynika, że odwołujący był zatrudniony w Z. W. w okresie od 14.11.1974r. do 3.03.1984r. i w okresie od 01.10.1980r.

do 31.12.1981r., stale i pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace: szlifowanie części skrzyni biegów samochodu dostawczego Ż., na stanowisku operatora, ustawiacza maszyn obróbki skrawaniem, wymienionym w wykazie A dziale III poz. 78, pkt. 6.

Wobec zakwestionowania przez organ z przyczyn formalnych przedstawionego przez odwołującego świadectwa pracy (spełnienie przez odwołującego pozostałych przesłanek warunkujących nabycie uprawnień do wcześniejszej emerytury nie było przez ZUS kwestionowane), zasadniczą kwestią wymagającą przesądzenia w przedmiotowej sprawie było rozstrzygnięcie, czy odwołujący w spornym okresie rzeczywiście wykonywał pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Na powyższe okoliczności Sąd przesłuchał świadków oraz odwołującego w charakterze strony, przeprowadził też dowód z dokumentów z akt osobowych oraz dokumentów z akt emerytalnych.

Świadkowie, którzy pracowali razem z odwołującym w (...) W. potwierdzili, że odwołujący początkowo w zakładzie pracował jako monter, a później jako szlifierz. Szlifował tuleje sprzęgła do skrzyni biegów. Oprócz szlifowania innych czynności wówczas nie wykonywał. Świadek Z. P. dodał, że on również, tak jak odwołujący, pracował jako szlifierz na tej samej hali. J. D. dodał, że on w zakładzie nadzorował obróbkę szlifierską i hartownię. Świadek potwierdził, że J. T. pracował przy szlifowaniu kanałaka w tulei skrzyni biegów. Zaznaczył, że odwołujący, w czasie kiedy pracował na szlifierce, zajmował się tylko i wyłącznie szlifowaniem. Świadek nie pamiętał dokładnie okresu, w którym odwołujący pracował jako szlifierz, podał jedynie, że było to okres roku, może dłużej, gdzieś w 1979 czy 1980 roku. Świadek wyjaśnił też, że ustawiacz to szlifierz o wyższych kwalifikacjach, który sam umiał sobie ustawić maszynę, na której szlifował. Wówczas w zakładzie nie było angaży szlifierzy. Szlifierze mieli angaże ustawiaczy bądź operatorów. Również ten świadek wyjaśnił, że szlifowanie jest metodą obróbki skrawaniem.

Zeznania świadka korespondują w pełni z zeznaniami odwołującego, który przesłuchany w charakterze strony zeznał, że w (...) w W. pracował od 1974r. Początkowo pracował na montażu. 01.10.1980r. został przeniesiony na stanowisko ustawiacza na szlifierki, gdzie pracował do grudnia 1981r. Zajmował się wówczas stale i w pełnym wymiarze czasu pracy szlifowaniem części do skrzyni biegów. Szlifował kanałek w tulei sprzęgła do skrzyni trzybiegowej Ż.. Odwołujący wyjaśnił przy tym, że szlifowanie jest odmianą obróbki skrawaniem. Dodał, że szlifierze mieli wówczas angaże ustawiaczy bądź operatorów.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków i odwołującego, nie znajdując żadnych podstaw by kwestionować ich szczerść i zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy. Świadkowie to osoby obce dla odwołującego. Nie mają żadnego interesu w składaniu fałszywych zeznań. Ich zeznania wzajemnie się uzupełniają, tworząc logiczną całość. Świadkowie pracowali razem z odwołującym, zatem posiadali wiedzę w przedmiocie charakteru jego pracy w spornym okresie.

W toku prowadzonego postępowania Sąd uzyskał również dokumentację osobową odwołującego za okres jego pracy w (...) W.. Jej analiza wskazuje, że do końca września 1980r. odwołujący zajmował stanowisko monter. Z dniem 01.10.1980r. powierzono mu stanowisko operatora na wydziale PM- (...), a od dnia 01.12.1981r. ponownie monter. Również na kartach płac w okresie od 01.10.1980r. do końca listopada 1981r. stanowisko odwołującego określane było jako operator, a od 01.12.1981r. ponownie jako monter.

Analiza dokumentacji osobowej koresponduje więc zasadniczo z przeprowadzonymi w sprawie dowodami osobowymi. Podkreślić w tym miejscu należy, że dla oceny czy pracownik wykonywał pracę w szczególnych warunkach nie ma znaczenia nazwa stanowiska pracy, ale rodzaj faktycznie powierzonych i wykonywanych obowiązków, co wielokrotnie podnoszono w orzecznictwie i doktrynie. W przekonaniu Sądu przeprowadzone postępowanie dowodowe, w tym w szczególności analiza omówionych wyżej dowodów osobowych nie pozostawia wątpliwości, że w okresie od 01.10.1980r. do 30.11.1981r. tj. przez okres 1 roku i 2 miesiące, odwołujący J. T. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w szczególnych warunkach, o których mowa w Wykazie A dziale III, poz. 78 załącznika do Rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983r. tj. szlifowanie lub ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne. Z przeprowadzonych dowodów wynika, że praca wykonywana przez odwołującego w wymienionym okresie, wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Miała charakter ciągły. Powyższy

okres łącznie z okresem uznanym przez ZUS w wymiarze 14 lat, 2 miesięcy i 21 dni, daje łącznie 15 lat, 4 miesiące i 21 dni, a więc więcej niż wymagane ustawą 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

J. T. spełnił też wszystkie pozostałe przesłanki warunkujące nabycie uprawnień do wcześniejszej emerytury wynikające z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Na dzień 01.01.1999 r. udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat tj. łącznie zgromadził 29 lat i 4 dni, osiągnął wiek 60 lat w dniu (...)r. i nie jest członkiem OFE (vide dokumenty z akt emerytalnych oraz zeznania odwołującego w charakterze strony).

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd w oparciu o art. 477¹⁴§2 kpc zmienił obie zaskarżone decyzje z dnia 31.07.2013r. i 27.08.2013r. przyznał J. T. prawo do emerytury począwszy od dnia (...) tj. od dnia, w którym odwołujący ukończył 60 lat. Dopiero bowiem tego dnia została spełniona ostatnia przesłanka warunkująca przyznanie prawa do spornego świadczenia.

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującemu prawo do emerytury, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego odnośnie do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji tj. zarówno przyznającego prawo do świadczenia, jak też jego brak (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.04.2010 roku, II UK 330/09, LEX 604220). W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do obciążenia organu rentowego odpowiedzialnością za nieustalenie wszystkich okoliczności niezbędnych do wydania decyzji o przyznaniu odwołującemu prawa do wcześniejszej emerytury. ZUS nie dysponował bowiem niezbędnymi i wystarczającymi dokumentami pozwalającymi na uznanie pracy odwołującego w spornym okresie jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Przedłożone przez odwołującego na etapie postępowania przed organem rentowym dokumenty były niejednoznaczne i niespójne. Dopiero na etapie postępowania sądowego po przeprowadzeniu stosownego postępowania dowodowego odwołujący w sposób niewątpliwy wykazał, że zgromadził wymagany ustawą 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych. Z tych względów orzeczono jak w pkt. 2 wyroku.